

Vereniging Afvalbedrijven

Partner in de circulaire economie

Jaarbericht 2021

Ook op het werk is goed scheiden van afval belangrijk

Thuis vinden we het inmiddels de normaalste zaak van de wereld: we scheiden ons afval en gooien het in verschillende bakken. Het is duidelijk waarom we dat doen: de materialen worden gebruikt voor het maken van nieuwe grondstoffen. Maar als we op ons werk of onderweg zijn, scheiden we ons afval opeens niet. Dat is toch eigenlijk best vreemd?

Er zijn goede voorbeelden. De NS heeft sinds een aantal jaar twee bakken op het perron staan: een voor schoon en droog papier en een voor de rest. Ook zijn er bedrijven die hun medewerkers vragen om meerdere soorten afval te scheiden. Maar het gros van het afval dat bij kantoren, winkels en andere bedrijven ontstaat, wordt afgevoerd als restafval. Dat moet beter kunnen.

Op de sportclub, bij het tankstation, in de kledingwinkel wil ik mijn afval kunnen scheiden en de medewerkers zouden dat ook moeten willen. Heeft u al eens aan uw werkgever gevraagd waarom dat nog niet geregeld is?

Jaarlijks gaat het om zo'n 5 miljoen ton afval. Ongeveer de helft daarvan wordt gerecycled. Zo'n 2 miljoen ton – vaak met huishoudelijk afval vergelijkbare stromen – worden als restafval ingezameld en verwerkt. De Vereniging Afvalbedrijven

sluit zich aan bij de ambitie van het kabinet om deze hoeveelheid restafval te reduceren tot 1 miljoen ton.

Onze leden staan klaar om bij bedrijven meer stromen gescheiden in te zamelen en om te zetten in waardevolle grondstoffen voor het maken van nieuwe producten. Voor elke stroom hebben zij de juiste oplossing in huis.

We gaan bedrijven in onder meer de horeca, detailhandel en cultuur stimuleren vaker hun afval te scheiden. We maken hen bewust van de mogelijkheden die er zijn en de kansen die het biedt in het versnellen van de transitie naar de circulaire economie. Onze leden kunnen de bedrijven ook helpen bij het zo veel, gemakkelijk en goed mogelijk scheiden van het afval.

Om de gescheiden inzameling en recycling van dit afval tot een succes te maken, zoeken we de samenwerking met andere partijen in de keten, zoals overheid, MKB Nederland, VNO-NCW en andere brancheorganisaties. U doet toch zeker ook mee?

Boris van der Ham
Voorzitter Vereniging Afvalbedrijven

Voorwoord >

Voorkomen van afval en meer hoogwaardig recycleren >

Klimaat beschermen door reductie elders in de keten >

Minder recyclebaar afval storten in EU >

Ketensluiten en recycleren naar hoogwaardige grondstoffen >

Sector belangrijke leverancier van duurzame energie >

Ketensamenwerking voor veilig en gezond werken >

Vitale sector houdt samenleving draaiend in coronatijd

Net als 2020 wordt ook het jaar 2021 sterk bepaald door de coronapandemie. De afvalsector moet opnieuw alle zeilen bijzetten om het werk gedaan te krijgen. Als 'vitale sector' mag de afvalketen niet stagneren. Door een groot aantal coronapatiënten en de vele COVID19-testen, blijft de hoeveelheid medisch afval groot. De regeling die de sector gezamenlijk met de overheid heeft opgesteld voor de verwerking van medisch afval wordt herhaaldelijk verlengd. Volgens die regeling mag het 'droge' corona-afval, waaronder de mondkapjes, handschoenen en beschermende kleding van zorgpersoneel, tijdelijk in plastic zakken worden verpakt, vervoerd en verwerkt. 'Nat' medisch afval van patiënten blijft in vaten verpakt, zoals dat in normale tijden met al het medisch afval gebeurt. Het droge afval mag door een tekort aan verwerkingscapaciteit voor medisch afval tijdelijk worden verwerkt bij afvalenergiecentrales.

Medewerkers in het zonnetje tijdens Week van de AfvalHelden

De coronapandemie maakt duidelijk zichtbaar hoe vitaal de afvalbranche is. De branche is onmisbaar voor het draaiend houden van de maatschappij. Een sleutelpositie hierin is weggelegd voor alle mannen en vrouwen die het werk in de praktijk uitvoeren. Om alle medewerkers in de branche in het zonnetje zetten en het belangrijke werk meer zichtbaar te maken, roepen de NVRD en VA de Week van de AfvalHelden in het leven. De brancheorganisaties zijn van mening dat Nederlanders zich meer mogen realiseren welke belangrijke bijdrage bedrijven en organisaties in de branche met hun medewerkers dagelijks leveren aan een duurzaam en schoon Nederland. Ook willen ze laten zien wat er gebeurt met het afval als het eenmaal aan huis is opgehaald of is ingeleverd bij de milieustraat.

Tijdens de Week van de AfvalHelden in de eerste week van maart worden de medewerkers van de branche bedankt voor hun inspanningen met vele, verschillende acties. Inwoners schrijven kaartjes, werkgevers delen taart en ontbijtjes uit, en kinderen hangen posters en tekeningen op. De VA publiceert elke dag van de week een vlog of film waarin de AfvalHelden zelf aan woord komen en vertellen waarom zij trots zijn op hun beroep. De week draagt bij aan het positioneren van de afvalbranche als aantrekkelijke werkgever, wat in tijden van personeelstekorten van groot belang is.

Voorwoord >

Voorkomen van afval en meer hoogwaardig recycleren >

Klimaat beschermen door reductie elders in de keten >

Minder recyclebaar afval storten in EU >

Ketensluiten en recycleren naar hoogwaardige grondstoffen >

Sector belangrijke leverancier van duurzame energie >

Ketensamenwerking voor veilig en gezond werken >

CIRCULAIRE ECONOMIE

Voorkomen van afval en meer hoogwaardig recyclen

In een circulaire economie staan het voorkomen van het ontstaan van afval en het behouden van grondstoffen centraal. Meer grondstoffenbehoud kunnen we bereiken door ook het afval het werk gescheiden in te zamelen en recyclen. Belangrijk aandachtspunt voor de productie van gerecyclede materialen van hoge kwaliteit, is een goede kwaliteit van het inputmateriaal. Alleen van schoon basismateriaal kunnen we mooie nieuwe grondstoffen maken.

Voorwoord >

Voorkomen van afval en meer hoogwaardig recyclen >

Klimaat beschermen door reductie elders in de keten >

Minder recyclebaar afval storten in EU >

Ketens sluiten en recyclen naar hoogwaardige grondstoffen >

Sector belangrijke leverancier van duurzame energie >

Ketensamenwerking voor veilig en gezond werken >

Afval scheiden op het werk

Thuis afval scheiden is inmiddels heel gewoon. Op het werk, onderweg of bijvoorbeeld bij het sporten is dat nog niet gebruikelijk. Net als de overheid vindt de VA dat daar verandering in moet komen. De met huishoudelijk afval vergelijkbare afstromen die buitenshuis vrijkomen, moeten vaker gescheiden worden ingezameld en gerecycled tot nieuwe materialen en producten. In 2021 treffen de VA en haar leden voorbereidingen om in 2022 een campagne te starten, die bedrijven in de KWD-sector (kantoor, winkels en diensten) bewust moet maken van de mogelijkheden en de kansen die het biedt in de transitie naar de circulaire economie. De campagne moet hen motiveren werk te maken van het gescheiden houden van meer afvalstromen.

Wegwerpplastics verminderen

Eind 2021 reageert de VA op de conceptregeling voor het gebruik van single use plastics, de wegwerpplastics. Doel is het gebruik van deze eenmalige plastics te verminderen, zodat het aantal van deze plastics in het zwerfafval afneemt en Nederland schoner wordt. De VA steunt de intentie van de regeling, maar vraagt de overheid goed stil te staan bij de keuze van alternatieven. De materialen moeten een daadwerkelijke milieuwinst hebben en bijdragen aan de circulaire economie. Meer toezicht en controle op

Schoon basismateriaal voor de productie van mooie nieuwe grondstoffen

onterechte claims over herbruikbaarheid en recyclebaarheid vindt de VA wenselijk. Verder moet in de definitie van hoogwaardige recycling meer aandacht zijn voor materiaalhergebruik en waardebehoud van grondstoffen, waarbij deze grondstoffen opnieuw worden verwerkt in producten. Dit vergroot de mogelijkheden voor toepassing van recyclelaat. Ook is het belangrijk dat producenten van wegwerpproducten financieel verantwoordelijk worden gesteld voor de totale opruim- en verwijderingskosten.

Composteerbare koffiepads en theezakjes

Rijksoverheid, Koffie & Thee Nederland en VA sluiten in april 2021 een Green Deal die ervoor moet zorgen dat koffiepads en theezakjes straks bij het gft mogen. Dat mag nu nog niet omdat er materialen in zitten die niet composteerbaar zijn. Koffie- en theebedrijven in Nederland werken ernaar toe dat ten minste 75 procent van de op de Nederlandse markt aangeboden koffiepads en theezakjes composteerbaar is. De ambitie is dat uiteindelijk alle in Nederland opererende bedrijven zijn overgestapt op com-

Voorwoord >

Voorkomen van afval en meer hoogwaardig recycleren >

Klimaat beschermen door reductie elders in de keten >

Minder recyclebaar afval storten in EU >

Ketens sluiten en recycleren naar hoogwaardige grondstoffen >

Sector belangrijke leverancier van duurzame energie >

Ketensamenwerking voor veilig en gezond werken >

posteerbare koffiepads en theezakjes. Zodra dat lukt, wordt een waardevolle grondstof uit het restafval gehaald, neemt de insleep van kunststof in het gft af en wordt compost verrijkt met theeblaadjes en koffieprut. In potentie levert deze stap circa 88 miljoen kilogram gft per jaar op.

Kwaliteit staat voorop

Om de waarde van gft optimaal te benutten, is het belangrijk dat het op de juiste manier wordt gescheiden. Alleen van goed gescheiden en schoon gft kan hoogwaardige kwaliteitscompost worden gemaakt. Compost zorgt voor een gezonde, vruchtbare bodem waarop gewassen goed groeien. Op die manier leveren we samen een bijdrage aan de duurzame teelt van ons voedsel. Deze boodschap maken de VA en haar leden in 2021 extra duidelijk met de lancering van een [film 'Schoon gft voor schone compost'](#).

De rijksoverheid onderschrijft het streven naar een goede kwaliteit gft. Dit wordt duidelijk in navolging van de petitie waarmee de VA in 2020 de overheid opriep maatregelen te treffen tegen de toenemende verontreiniging van gft. De staatssecretaris van IenW laat weten dat schoon gft cruciaal is voor de recycling ervan tot hoogwaardige compost. Tevens maakt IenW duidelijk dat verpakkingen niet thuishoren bij het gft, ook niet als deze zijn bestempeld als biologisch afbreekbaar of composteerbaar. De overheid maakt werk van deze misleidende informatie op verpakkingen en start in 2021 met de ontwikkeling van een verbod op zogeheten bio-afbreekbare kunststoffen, die problemen veroorzaken bij composteren en recyclen. De branche is blij met de inzet van de overheid. Alleen samen zorgen we voor een betere kwaliteit gft.

Lees ook:

- [Koffiepads en theezakjes straks van niet naar wel bij gft](#)
- [Kabinet onderkent dat kwaliteit gft beter moet](#)

Voorwoord >

Voorkomen van afval en meer hoogwaardig recyclen >

Klimaat beschermen door reductie elders in de keten >

Minder recyclebaar afval storten in EU >

Ketens sluiten en recyclen naar hoogwaardige grondstoffen >

Sector belangrijke leverancier van duurzame energie >

Ketensamenwerking voor veilig en gezond werken >

KLIMAAT

Klimaat beschermen door reductie elders in de keten

De afval- en recyclesector steunt de klimaatambities van de overheid. Met preventie, recycling en energieproductie levert de sector een belangrijk bijdrage aan de reductie van CO₂-uitstoot. Hoe hoger op de afvalhiërarchieladder we met elkaar weten te komen, hoe groter de CO₂-reductie door inspanningen van de sector zal zijn.

Voorwoord >

Voorkomen van afval en meer hoogwaardig recyclen >

Klimaat beschermen door reductie elders in de keten >

Minder recyclebaar afval storten in EU >

Ketens sluiten en recyclen naar hoogwaardige grondstoffen >

Sector belangrijke leverancier van duurzame energie >

Ketensamenwerking voor veilig en gezond werken >

Emissiereductie in de keten

De afvalsector verwerkt het afval dat ontstaat bij productie- en consumptieprocessen. De bedrijven hebben geen invloed op dit inputmateriaal en daarom weinig mogelijkheden om de CO₂-emissies van hun processen rechtstreeks te beperken. Dit gebrek aan handelingsperspectief maakt de VA in 2021 herhaaldelijk aanhangig bij de overheid. Met de inzet van gerecyclede grondstoffen en energie uit afval vermindert de afvalsector wel het gebruik van primaire grond- en brandstoffen met de bijbehorende CO₂-uitstoot. Voor de beperking van emissies elders in de keten die door deze activiteiten wordt bereikt, verdient de sector waardering. Door afvangen en benutten van CO₂ versterkt de sector de emissiereductie in de keten. Om de kansen voor hergebruik van CO₂ kracht bij te zetten, wordt in 2021 een CCU-Alliantie opgericht, waarin de VA en enkele van haar leden participeren. De Alliantie vraagt de nieuwe regering een visie en beleidskader te ontwikkelen voor het toepassen van CO₂ (Carbon Capture and Utilization, CCU).

Aanvullende eis voor intrekken importbelasting

In het voorjaar van 2021 wordt duidelijk dat het plan van de sector voor 0,2 Mton CO₂-emissiereductie voor de overheid niet voldoende is om de importheffing te schrappen. Het

Afvangen en benutten CO₂ versterkt emissiereductie in de keten

plan zet in op een hoogwaardiger verwerking van bepaalde stromen en het uit de markt nemen van een specifieke verwerkingscapaciteit. De overheid laat het concrete en gevalideerde plan liggen en komt met een aanvullende eis. Deze houdt in dat de afvalsector op korte termijn een deel van de Nederlandse verbrandingscapaciteit sluit. Publieke en private eigenaren van deze Nederlandse capaciteit worden in feite gevraagd geheel of gedeeltelijk afstand te doen van hun eigendomsrecht op deze installaties. Daar kan de sector niet zonder mee instemmen. Eventuele afbouw van capaciteit kan alleen vrijwillig en met steun plaatsvinden. Nederlandse capaciteit is en blijft hard nodig om de Europese klimaatambities te halen. Door deze keuze van het kabinet raken de doelstellingen voor de circulaire economie en het klimaat verder uit zicht. De VA vindt de Tweede Kamer aan haar kant. De importheffing op buitenlands restafval kan wat de Kamer betreft worden heroverwogen als de regering in overleg met de afvalsector tot een realistisch scenario komt voor afbouw van verbrandingscapaciteit.

Voorwoord >

Voorkomen van afval en meer hoogwaardig recycleren >

Klimaat beschermen door reductie elders in de keten >

Minder recyclebaar afval storten in EU >

Ketens sluiten en recycleren naar hoogwaardige grondstoffen >

Sector belangrijke leverancier van duurzame energie >

Ketensamenwerking voor veilig en gezond werken >

De regering moet daarbij in ieder geval aandacht hebben voor de effecten op de gehele afvalketen, de werkgelegenheid, de duurzame energie en warmte die afvalenergiecentrales leveren, en CO₂-reductie op Europees niveau. De VA en het ministerie hervatten hun overleg.

Energiestrategie industriële sectoren

In 2021 bereiden negen industriële sectoren, waaronder de afvalsector vertegenwoordigd door de VA en haar leden, hun clusterenergiestrategie (CES) voor. In deze strategie beschrijven de bedrijven van het zogeheten 'Cluster 6' hoe ze de energietransitie willen ondersteunen en CO₂-uitstoot beperken. Duidelijk is dat een forse en tijdige uitbreiding van de infrastructuur essentieel is om een betaalbare energietransitie te kunnen realiseren. In 2022 wordt de CES gepubliceerd en overhandigd aan de minister van Klimaat en Energie.

Accuraat rioleringsbeheer voor leefbaarheid

Om de gevolgen voor de leefbaarheid van de klimaatverandering in de hand te houden, zijn accuraat rioleringsbeheer en integraal waterbeheer cruciaal. De rioolreinigings- en -inspectiebedrijven aangesloten bij de VA maken dit in 2021 duidelijk in een positon paper. De klimaatverandering, daarmee gepaard gaande wateroverlast, bevolkingsgroei en de toenemende bebouwing doen een steeds groter beroep op ons rioleringsstelsel. Goed onderhoud van het stelsel zorgt voor voldoende waterbergingscapaciteit. Dit voorkomt grote hoeveelheden water en ongedierte op straat, wat bijdraagt aan een veilige en gezonde leefomgeving. De rioleringsbranche roept opdrachtgevers en uitvoerders op om gezamenlijk invulling te geven aan de verantwoordelijkheid van een goed beheer van ons rioleringsstelsel.

Lees ook:

- [Kabinet laat plan afvalsector voor 0,2 megaton CO₂-besparing liggen](#)
- [Alliantie roept op tot inzet van CO₂ als grondstof](#)

Voorwoord >

Voorkomen van afval en meer hoogwaardig recycleren >

Klimaat beschermen door reductie elders in de keten >

Minder recyclebaar afval storten in EU >

Ketens sluiten en recycleren naar hoogwaardige grondstoffen >

Sector belangrijke leverancier van duurzame energie >

Ketensamenwerking voor veilig en gezond werken >

EUROPA

Minder recyclebaar afval storten in EU

Herijking van de Europese regels moet van Europa het eerste klimaatneutrale continent ter wereld maken. De branche wil en kan daar een belangrijke rol bij spelen. Het terugdringen van het storten van recyclebaar en brandbaar afval in Europese lidstaten blijft een belangrijk aandachtspunt. Toepassing van gerecyclede materialen moet stevig worden gestimuleerd.

Voorwoord >

Voorkomen van afval en meer hoogwaardig recycleren >

Klimaat beschermen door reductie elders in de keten >

Minder recyclebaar afval storten in EU >

Ketens sluiten en recycleren naar hoogwaardige grondstoffen >

Sector belangrijke leverancier van duurzame energie >

Ketensamenwerking voor veilig en gezond werken >

Klimaatneutraal Europa

In de zomer van 2021 publiceert de Europese Commissie zijn Fit-for-55-pakket. Het doel is om met een herijking van de bestaande regelgeving een antwoord te geven op het grote klimaatvraagstuk. Met het samenbrengen van beleid voor klimaat, energie, landgebruik, vervoer en belastingen wil Europa de broeikasgasemissies in 2030 met 55% verlaagd hebben ten opzichte van 1990. Europa wil tegen 2050 het eerste klimaatneutrale continent ter wereld zijn. Samenhang aanbrengen tussen de diverse wetgevingsterreinen zal niet eenvoudig zijn, maar de VA vindt het een goed streven. De afvalsector spant zich in om een grote bijdrage te leveren aan de aangescherpte doelstellingen.

Onderzoek emissiereductie sector

Europese brancheorganisaties starten in 2021 een onderzoek naar de mogelijkheden van de afvalsector voor het realiseren van CO₂-reductie. De resultaten van dit onderzoek leveren input voor het Fit-for-55-pakket. De VA steunt het onderzoek. Duidelijk is dat preventie en recycling een grote bijdrage leveren aan emissiereductie en klimaatbescherming. Recyclebaar en brandbaar afval komt in veel Europese lidstaten nog op stortplaatsen terecht. Als commercieel en industrieel afval vaker de weg vindt naar recycling en nuttige toepassing, levert dat een grote emis-

Grondstofbehoud door verplicht gebruik van gerecyclede materialen

siereductie op. De VA ziet ook in Nederland kansen voor een verdere verschuiving van nuttige toepassing naar recycling.

Stimulans voor gerecyclede grondstoffen

Positief is dat steeds meer partijen in Europa zich sterk maken voor een versterkte positie van gerecyclede grondstoffen ten opzichte van primaire grondstoffen. Ze roepen de Europese overheid op tot het in wetgeving vastleggen van een verplicht gebruik van gerecyclede materialen bij het maken van nieuwe producten. Een pleidooi dat de VA al langer houdt. Als meer circulaire materialen een weg vinden op de afzetmarkt, wordt de kringloop vaker gesloten en grondstoffen behouden. Daarmee krijgt de circulaire economie een stevige slinger.

Nieuwe exportregels

In november 2021 publiceert de Europese Commissie een nieuw voorstel voor de export van afvalstoffen. Via verschillende consultaties is de VA betrokken bij het opstellen van de nieuwe Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen

Voorwoord >

Voorkomen van afval en meer hoogwaardig recycleren >

Klimaat beschermen door reductie elders in de keten >

Minder recyclebaar afval storten in EU >

Ketens sluiten en recycleren naar hoogwaardige grondstoffen >

Sector belangrijke leverancier van duurzame energie >

Ketensamenwerking voor veilig en gezond werken >

(Waste Shipment Regulation). Het is goed nieuws voor milieu en volksgezondheid dat afval niet naar landen wordt gebracht die niet over de benodigde faciliteiten beschikken om het milieuhygiënisch en veilig te kunnen verwerken. Dat de nieuwe EVOA het afvaltransport binnen de Europese Unie voor energierugwinning bemoeilijkt, vindt de sector geen goed idee. Dit brengt het risico met zich mee dat binnen de EU meer brandbaar afval wordt gestort.

EU-verordening taxonomie

De Europese overheid stelt in 2021 een document op met activiteiten die een bijdrage leveren aan het vergroenen van de samenleving. Het gaat om activiteiten met een bewezen aandeel bij de bescherming van klimaat, milieu en volksgezondheid. Deze Europese verordening taxonomie biedt

de financiële sector een duurzaamheidskader voor investeringen. Afvalpreventie, hergebruik en recycling maken onderdeel uit van de lijst met activiteiten. Thermische verwerking wordt uitgesloten. Dit kan resulteren in een hogere rentelast en verminderde toegang tot kapitaalverstrekking. Afvalenergiecentrales zorgen voor de milieuverantwoorde verwerking van niet-recyclebaar, brandbaar restafval en de productie van duurzame energie. Daarmee vervullen ze in de visie van de VA een belangrijke complementaire rol in de circulaire economie. Samen met meerdere Europese partijen maakt de VA zich sterk om energieopwekking uit afvalverbranding op te nemen in de EU-verordening taxonomie. Mede vanwege de bijdrage aan CO₂-reductie en het ondersteunen van recycling door het verwerken van onbruikbare materialen.

Lees ook:

- [Pleidooi voor grensoverschrijdende CO₂-reductie](#)
- [AEC's ontbreken in Europese taxonomie](#)

Voorwoord >

Voorkomen van afval en meer hoogwaardig recycleren >

Klimaat beschermen door reductie elders in de keten >

Minder recyclebaar afval storten in EU >

Ketens sluiten en recycleren naar hoogwaardige grondstoffen >

Sector belangrijke leverancier van duurzame energie >

Ketensamenwerking voor veilig en gezond werken >

RECYCLING & RESTMATERIALEN

Ketens sluiten en recyclen naar hoogwaardige grondstoffen

Nederland recyclet ongeveer tachtig procent van de ruim 60 miljard kilogram afval die jaarlijks ontstaat. Met vele initiatieven wordt werk gemaakt om meer grondstoffen terug te brengen in de keten. Daarbij staat voorop dat we afvalstoffen naar hoogwaardige grondstoffen recyclen. Het afval dat niet gerecycled kan worden of dat we niet terug willen in de maatschappij wordt zorgvuldig en milieuhygiënisch verwerkt in afvalenergiecentrales of opgeborgen in stortplaatsen.

Voorwoord >

Voorkomen van afval en meer hoogwaardig recyclen >

Klimaat beschermen door reductie elders in de keten >

Minder recyclebaar afval storten in EU >

Ketens sluiten en recyclen naar hoogwaardige grondstoffen >

Sector belangrijke leverancier van duurzame energie >

Ketensamenwerking voor veilig en gezond werken >

Internationale Recycling Hero 2021

Voor de verkiezing van Recycling Heros 2021 door de Global Recycling Foundation, nomineert de VA de Nederlandse Rien Voets. Deze zwerfafvalpakker uit Berlicum werd in 2020 tijdens een wedstrijd van de VA verkozen tot Recycling Hero in Nederland. Op Global Recycling Day, 18 maart, wordt bekend dat Voets is verkozen tot een van de tien wereldwijde Recycling Heros 2021. De organisatie is onder de indruk van zijn inzet en bijdrage aan een schone, duurzame wereld. Voets staat symbool voor veel mensen wereldwijd die iedere dag vrijwillig bijdragen aan een schone leefomgeving.

Chemische recycling

De VA roept een werkgroep in het leven die kijkt naar de bijdrage van chemische recycling aan de circulaire economie. Chemische recycling kan op termijn een aanvulling zijn op mechanische recycling. Met name daar waar mechanische recycling onvoldoende hoogwaardige secundaire grondstoffen oplevert of waar onvoldoende afzetmogelijkheden bestaan voor via mechanische recycling teruggewonnen grondstoffen. De Werkgroep Chemische Recycling beoordeelt initiatieven van chemische recycling op opbrengstpercentage, kwaliteit van het eindproduct en milieu-impact. Bij de keuze van nieuwe verwerkingstechnieken moeten deze paramaters steeds in samenhang met elkaar worden bekeken. Belangrijk aandachtspunt voor de VA is dat nieuwe

Steeds **meer grondstoffen terug** in de keten

technieken en bestaande recycle- en verwerkingstechnieken binnen een gelijkwaardig speelveld naast elkaar kunnen bestaan. De VA zoekt in dit dossier nadrukkelijk de samenwerking met de chemische industrie en de overheid en pleit voor een gedegen levenscyclusanalyse (LCA), waarin goed wordt gekeken naar CO₂-winst en kosten.

Circulaire bouwstoffen

Restmaterialen van afvalenergiecentrales krijgen een nieuwe toepassing in de circulaire economie. Metalen worden gebruikt voor de metaalproductie. Zand en grunlaat uit bodemas worden opgewerkt naar een vrij toepasbare bouwstof en gebruikt in wegenbouwprojecten of als toeslagmateriaal in betonproducten. De sector heeft een grote inspanning achter de rug om de kwaliteit van de AEC-bouwstoffen te verbeteren. De in 2012 met de rijksoverheid gesloten Green Deal verduurzaming nuttige toepassing AEC-bodemas wordt in 2020 succesvol afgerond. In 2021 nodigt VA het ministerie van IenW uit om nieuwe afspraken te maken over een verdere verbetering van de kwaliteit om daarmee ook de afzet van de circulaire bouwstoffen te vergroten. Hiervoor wil de sector de samenwerking binnen de keten verbeteren en de normen en eisen aanpassen.

Voorwoord >

Voorkomen van afval en meer hoogwaardig recycleren >

Klimaat beschermen door reductie elders in de keten >

Minder recyclebaar afval storten in EU >

Ketens sluiten en recycleren naar hoogwaardige grondstoffen >

Sector belangrijke leverancier van duurzame energie >

Ketensamenwerking voor veilig en gezond werken >

RECYCLING & RESTMATERIALEN

Overheden kunnen een belangrijke rol spelen bij het stimuleren van de toepassing en aankoop van producten gemaakt van bodemas, onder meer bij de eigen publieke werken. De sector kan een systeem opzetten om de afzet naar onder meer de infra-, beton- en fundatiemarkt te registreren, zodat bekend is waar de AEC-bouwstoffen zijn toegepast. Over het voorstel voeren VA en IenW constructief overleg.

Omgang met Zeer Zorgwekkende Stoffen

Stoffen die we niet meer in de consumptie- en productieketen willen hebben, worden zorgvuldig en milieuhygiënisch verwerkt in afvalenergiecentrales of opgeborgen in stortplaatsen. Dit geldt bijvoorbeeld voor Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). De lijst met ZZS is echter lang en het beleid voor ZZS kan recycling in de weg zitten. De VA is voorstander van een risicobenadering om te bepalen of recycling van zorgstoffen verantwoord is. Verder moet de informatieplicht over de aanwezigheid van ZZS bij producenten en ontdekkers liggen. Afvalbedrijven weten immers niet precies welke ZZS in het afval kunnen zitten. Afvalstromen bestaan uit complexe mengsels en zijn heterogeen. Afvalstromen op alle ZZS controleren maakt de bedrijfsvoering onbetaalbaar en onuitvoerbaar. De VA-Commissie ZZS zet in 2021 in een position paper uiteen hoe in de visie van de branche moet worden omgegaan met ZZS. Primair is het van belang te voorkomen dat producten met ZZS op de markt komen. ZZS die in omloop zijn, moeten in de afvalfase zo veel mogelijk

gescheiden worden gehouden van afvalstromen zonder ZZS. Ketensamenwerking en een producentenverantwoordelijkheid voor ZZS zijn daarom belangrijk. Dit kan bijvoorbeeld met een fonds en een track & trace-systeem, waardoor ZZS door de keten gevolgd kunnen worden.

Modernisering stortbeleid

Afvalstromen die niet recyclebaar of brandbaar zijn worden veilig en milieuverantwoord opgeborgen in stortplaatsen. Om deze activiteiten te kunnen blijven bekostigen, is modernisering van het stortbeleid nodig en moeten de rekenrentes voor de nazorgfondsen worden herzien. De VA voert hierover constructief overleg met de rijksoverheid. De sector werkt aan verduurzaming van stortlocaties. Het experiment 'introductie Duurzaam Stortbeheer' wordt in 2021, halverwege de looptijd van het project, geëvalueerd. Hieruit wordt duidelijk dat verduurzamen van het beheer van stortplaatsen kans van slagen heeft, zonder negatief effect op het milieu. De gewenste processen, zoals de uitspoeling van verontreinigingen en natuurlijke afbraak/stabilisatie van organisch materiaal zijn in gang zijn gezet.

Lees ook:

- [Wie krijgt de ZZS-bal: ontdekkers of ontvangers?](#)
- [Investeren in betere kwaliteit AEC-bouwstoffen](#)

Voorwoord >

Voorkomen van afval en meer hoogwaardig recycleren >

Klimaat beschermen door reductie elders in de keten >

Minder recyclebaar afval storten in EU >

Ketens sluiten en recycleren naar hoogwaardige grondstoffen >

Sector belangrijke leverancier van duurzame energie >

Ketensamenwerking voor veilig en gezond werken >

DUURZAME ENERGIE

Sector **belangrijke leverancier** van **duurzame energie**

De circulaire economie vraagt ook om duurzaam energiegebruik. De afvalsector speelt een belangrijke rol bij het verduurzamen van de Nederlandse energiehuishouding. De sector wil zijn bijdrage verder vergroten door meer warmte uit dezelfde hoeveelheid afval te winnen. Door zo veel mogelijk energie uit afval te winnen, verlagen we bovendien de afhankelijkheid van fossiel gas.

Voorwoord >

Voorkomen van afval en meer hoogwaardig recycleren >

Klimaat beschermen door reductie elders in de keten >

Minder recyclebaar afval storten in EU >

Ketens sluiten en recycleren naar hoogwaardige grondstoffen >

Sector **belangrijke leverancier** van duurzame energie >

Ketensamenwerking voor veilig en gezond werken >

Tien producent duurzame energieproductie

De Nederlandse afvalenergiecentrales (AEC's), biomassa-energiecentrales (BEC's), slibverbrandingsinstallaties, gft-vergisters en stortplaatsen leveren momenteel ongeveer tien procent van de duurzame-energieproductie in ons land. De totale hoeveelheid energie uit afval blijft groeien. Ook de komende periode is de afvalsector een belangrijke duurzame bron voor de levering van elektriciteit, warmte, koude, stoom en gas.

Het aandeel van de afvalsector in de aanvoer aan de grote warmtenetten bedraagt ongeveer 28 procent. Achttien procent daarvan komt van de AEC's. De BEC's, waarin afvalstromen van volledig biogene oorsprong worden omgezet in hernieuwbare energie, dragen voor zeven procent bij. Ook is restwarmte aan de netten geleverd. Van de stoomlevering aan de industrie wordt ongeveer elf procent geleverd door de AEC's.

Grote vraag naar stadsverwarming

We willen in Nederland stap voor stap van het aardgas af en steeds meer gebruik maken van duurzame bronnen.

Warmte uit afval is een slim en duurzaam alternatief.

Het Klimaatakkoord gaat uit van een vraag naar 40 PJ aan stadsverwarming in 2030. In 2019 leverden de AEC's 5 PJ aan stadswarmte en daarnaast 8 PJ aan de industrie. Door gebruik te maken van het potentieel voor warmte-afzet kan deze hoeveelheid sterk toenemen, waarmee de sector bijdraagt aan het verduurzamen van de warmtevraag.

Warmte uit afval is een slim en duurzaam alternatief

Meer energie uit dezelfde hoeveelheid afval

Door meer warmte uit te koppelen en te leveren uit de bestaande verwerkingscapaciteit, worden de beschikbare, niet-recyclebare afvalstromen maximaal benut en halen we meer energie uit dezelfde hoeveelheid afval. De warmte- en stoomlevering van sector kan de komende jaren groeien van 19 PJ naar 29 PJ in 2030, waarvan ongeveer 17 PJ hernieuwbaar is. Dit komt overeen met het gemiddelde aardgasverbruik van 800.000 huishoudens.

Huishoudens en industrie

Zowel industrie als huishoudens komen in aanmerking voor koppeling op de warmte- en stoomnetten. De VA is daarbij pleitbezorger van het koppelen van meerdere warmtebronnen en meerdere afnemers op het net, omdat dit een robuust systeem oplevert. Het maakt energiesystemen toekomstbestendig en voorkomt afhankelijkheid van een specifieke techniek of brandstof. De infrastructuur wordt optimaal gebruikt en betrokken partijen krijgen meer leveringszekerheid.

Voorwoord >

Voorkomen van afval en meer hoogwaardig recycleren >

Klimaat beschermen door reductie elders in de keten >

Minder recyclebaar afval storten in EU >

Ketensluiten en recycleren naar hoogwaardige grondstoffen >

Sector belangrijke leverancier van duurzame energie >

Ketensamenwerking voor veilig en gezond werken >

VEILIGHEID EN GEZONDHEID

Ketensamenwerking voor veilig en gezond werken

De VA en haar leden hebben veiligheid en gezondheid hoog in het vaandel staan en hebben systemen ingericht en afspraken gemaakt om hier continu werk van te maken. Ondanks alle inspanningen blijft het aantal ongevallen in de afvalsector relatief hoog. Op diverse manieren werkt de VA samen met haar leden toe naar een hoger niveau van veiligheid en gezondheid. Daarvoor wordt ook de samenwerking met de Nederlandse Arbeidsinspectie aangehaald.

Voorwoord >

Voorkomen van afval en meer hoogwaardig recycleren >

Klimaat beschermen door reductie elders in de keten >

Minder recyclebaar afval storten in EU >

Ketensluiten en recycleren naar hoogwaardige grondstoffen >

Sector belangrijke leverancier van duurzame energie >

Ketensamenwerking voor veilig en gezond werken >

Samenwerking met Arbeidsinspectie

De doelen van de VA en de Nederlandse Arbeidsinspectie (voorheen Inspectie SZW) zijn dezelfde: het aantal ongevallen terugdringen. De samenwerking met de overheid als het gaat om veilig en gezond werken wordt in 2021 verder verstevigd. De VA heeft regelmatig overleg met de Arbeidsinspectie en in het voorjaar organiseren de partijen samen een bijeenkomst. Belangrijkste doel van de bijeenkomst is elkaar beter leren kennen en meer begrip creëren voor elkaars werk. Vanwege corona vindt de bijeenkomst online plaats. Gesproken wordt over het belang van samen optrekken en elkaar blijven informeren, en samen kijken naar de oorzaken van ongevallen en hoe veilig en gezond werken in de afvalbranche kan worden verbeterd.

Taskforce Afvalbranden

Brandveiligheid is een onderwerp dat blijvend aandacht nodig heeft. Vaak zijn lithiumbatterijen in het afval de oorzaak van het ontstaan van branden. Het is de bedoeling dat batterijen worden ingeleverd bij speciale inzamelpunten, maar in de praktijk gebeurt dat nog onvoldoende. Om afvalbranden te voorkomen, zijn maatregelen nodig in alle delen van de keten. De VA werkt hiervoor samen met andere partijen in de Taskforce Afvalbranden. De Taskforce dringt binnen Europa aan op strenge regels voor het op de juiste

Samen naar een hoger niveau van veiligheid en gezondheid

wijze afdanken van batterijen, voor een veilig ontwerp van batterijen en op het terugdringen van het onnodig gebruik van lithiumbatterijen. Het ministerie van IenW moet in de visie van de Taskforce de inzameldoelstellingen aanscherpen. Er moet een stimulans komen om batterijen op de goede manier af te danken, bijvoorbeeld in de vorm van een retourpremie. Bij consumenten is meer bewustwording nodig over het op de juiste manier weggoien van batterijen.

Handreiking Extreme Weersomstandigheden

Op initiatief van de VA ontwikkelt de branche in 2021 een handreiking die handvatten geeft om de gevaren die extreem weer met zich meebrengen het hoofd te bieden. Extreme weersomstandigheden, zoals storm, sneeuw, gladheid en tropische temperaturen, komen steeds vaker voor. Het weer beïnvloedt direct het werk in de afvalbranche. Het is daarom belangrijk dat medewerkers weten hoe ze met de extreme weersomstandigheden moeten omgaan. De Handreiking Extreem Weer wordt opgenomen in de Arbocatalogus Afvalbranche, zodat alle bedrijven en organisatie in de branche er gebruik van kunnen maken.

Voorwoord >

Voorkomen van afval en meer hoogwaardig recycleren >

Klimaat beschermen door reductie elders in de keten >

Minder recyclebaar afval storten in EU >

Ketens sluiten en recycleren naar hoogwaardige grondstoffen >

Sector belangrijke leverancier van duurzame energie >

Ketensamenwerking voor veilig en gezond werken >

Week van de Veiligheid

De Stichting Arbocatalogus Afvalbranche organiseert in de eerste week van juni 2021 de Week van de Veiligheid. De VA en haar leden doen weer mee aan de week. Veel bedrijven leggen de focus op verkeersveiligheid. Schadeongevallen met voertuigen doen zich helaas regelmatig voor, waar- onder ook ongevallen met letsel. Verkeersveiligheid is een onderwerp dat werkgevers continu onder de aandacht moeten brengen en waarover ze met hun medewerkers in gesprek moeten blijven.

Aanpassing Arbeidsomstandighedenbesluit

Vanwege een nieuwe opzet van de aanvullende risico-inventarisatie en -evaluatie (ARIE) voor de risico's op zware ongevallen met gevaarlijke stoffen gaat de overheid het Arbeidsomstandighedenbesluit aanpassen. Op basis van het aanpassingsvoorstel dat het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in 2021 publiceert, worden meer VA-leden ARIE-plichtig. Het voorstel houdt te weinig rekening met de praktijk. In de afvalsector doen zich zelden zware ongevallen met gevaarlijke afvalstoffen voor. In de visie van de VA is het voldoende als de bedrijven die onder het regime van het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) vallen, wat voor een aantal VA-leden geldt, ARIE-plichtig zijn.

Lees ook:

- [Inspectie en afvalsector in gesprek om gezond en veilig werken te verbeteren](#)
- [Aan verkeersveiligheid moet je aandacht besteden, altijd](#)

Voorwoord >

Voorkomen van afval en meer hoogwaardig recycleren >

Klimaat beschermen door reductie elders in de keten >

Minder recyclebaar afval storten in EU >

Ketens sluiten en recycleren naar hoogwaardige grondstoffen >

Sector belangrijke leverancier van duurzame energie >

Ketensamenwerking voor veilig en gezond werken >

Vereniging Afvalbedrijven

Partner in de circulaire economie

Het Jaarbericht 2021 besteedt aandacht aan enkele highlights van het afgelopen jaar.

Tekst en redactie: Vereniging Afvalbedrijven, Daniëlle van Vleuten
Vormgeving: ontwerp bureau suggestie & illusie

juli 2022

Vereniging Afvalbedrijven
Postbus 2184
5202 CD 's-Hertogenbosch
073-627 94 44

info@verenigingafvalbedrijven.nl
www.verenigingafvalbedrijven.nl
www.wastematters.eu